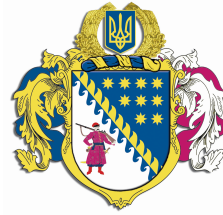

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

СЕРІЯ «БІБЛІОТЕКА РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПИТАНЬ ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Випуск 2

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

СЕРІЯ «БІБЛІОТЕКА РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ПИТАНЬ ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Випуск 2

Дніпропетровськ
ДРІДУ НАДУ
2015

УДК 352 (477)
ББК 67.400.7(4укр)
П 69

*Рекомендовано вченою радою Дніпропетровського регіонального інституту
державного управління Національної академії державного управління
при Президентові України
(протокол № 05/180 від 26 травня 2015 року)*

*Видання здійснено за сприяння Міжнародного фонду «Відродження»,
ресурсного центру сприяння розвитку місцевої демократії
в Дніпропетровській області*

Рецензенти:

Бородін Є.І. доктор історичних наук, професор;

Ченцов В.В. доктор історичних наук, доктор наук з державного управління, професор.

Авторський колектив: С.М. Серьогін, Ю.П. Шаров, О.А. Тertiшна, С.В. Сельдіна, О.Ю. Бобровська, Т.А. Крушельницька, О.Ю. Матвеева, А.Ю. Мунько

П 69 **Практичні** рекомендації з питань формування спроможних територіальних громад / авт. кол. : С. М. Серьогін, Н. А. Липовська, В. М. Дрешпак [та ін.]. – Вип. 1. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2015 – 32 с. – (Сер. «Бібліотека реформування місцевого самоврядування»).

Видання «Практичні рекомендації з питань формування спроможних територіальних громад» підготовлено в рамках дистанційного курсу для посадових осіб місцевого самоврядування, державних службовців, депутатів місцевих рад та активних представників громадськості за темою «Реформування місцевого самоврядування та децентралізація влади», що впроваджується Дніпропетровським регіональним інститутом державного управління Національної академії державного управління при Президентові України за сприяння Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» ДЕСПРО у співробітництві з фахівцями Дніпропетровської обласної державної адміністрації, обласної ради та офісу реформ у Дніпропетровській області. Дане видання представляє рекомендації щодо процесу формування спроможних територіальних громад.

УДК 352 (477)
ББК 67.400.7(4укр)

Інформацію та матеріали, що містяться в збірці, дозволяється вільно копіювати, перевидавати і розповсюджувати безоплатно для споживача з обов'язковим посиланням на ДРІДУ НАДУ.

© Серьогін С. М., Липовська Н. А.,
Дрешпак В. М., Тertiшна О. А. та ін. 2015

Зміст

1. Положення про спільну робочу групу з підготовки проектів рішень щодо об'єднання територіальних громад.....	4
2. Методика підготовки подань щодо фінансової підтримки об'єднаної територіальної громади	10
3. Для тих, на кому тримається село	21

Положення про спільну робочу групу з підготовки проектів рішень щодо об'єднання територіальних громад

1. Загальні положення

1.1. Спільна робоча група з підготовки проектів рішень щодо об'єднання територіальних громад (Ст. 6, пп. 3,4 Закону про добровільне об'єднання територіальних громад) (далі – Закон) є тимчасовою структурою, яка утворюється у процесі об'єднання територіальних громад на етапі організації обговорення громадами, що об'єднуються (громади-ініціатора та суміжних громад), пропозиції щодо об'єднання даних громад.

1.2. Утворення спільної робочої групи є початком процедури добровільного об'єднання територіальних громад (Ст. 6, пп. 3 Закону).

1.3. Спільна робоча група у своїй діяльності керується Конституцією та Законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, Законом про добровільне об'єднання територіальних громад та відповідними підзаконними актами, а також даним Положенням про спільну робочу групу з підготовки проектів рішень щодо об'єднання територіальних громад.

2. Формування спільної робочої групи

2.1. Спільна робоча утворюється рішенням міського (сільського, селищного) голови громади-ініціатора (форма розпорядження – додаток 1) за таких умов:

- отримано пропозицію від потенційних суб'єктів-ініціаторів (Ст. 5, п.1 Закону: міський, сільський, селищний голова; 1/3 депутатів ради; громадяни в порядку місцевої ініціативи; органи самоорганізації населення, що представляють третину жителів);

- пропозицію вивчено у професійному середовищі;

- пропозиція пройшла громадське обговорення в громаді-ініціаторі з позитивним результатом;

- прийнято позитивне рішення місцевою радою громади-ініціатора про згоду на об'єднання.

2.2. Інформація стосовно прийняття рішення про утворення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад доводиться до відповідної обласної ради, обласної державної адміністрації, а у відповідних випадках до Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим.

2.3. Рада громади-ініціатора разом з прийняттям рішення про згоду щодо об'єднання делегує представника (представників) громади-ініціатора до спільної робочої групи, створення якої передбачається Законом далі.

2.4. Ради суміжних громад, що об'єднуються, разом з рішенням про надання згоди щодо об'єднання делегують свого представника (представників) до спільної робочої групи (додаток 2).

2.5. У складі спільної робочої групи має бути забезпечена однакова кількість представників з кожної громади, що об'єднуються.

2.6. До складу спільної робочої групи можуть за згодою сторін (громад, що об'єднуються) залучатися незалежні експерти (представники наукових кіл, громадських організацій тощо) на громадських засадах. Експерти виконують аналітично-дорадницькі функції і не беруть участь у прийнятті рішень групою.

2.7. Спільна робоча група обирає простою більшістю голосів керівника групи, який не обов'язково є представником громади-ініціатора. Керівник спільної робочої групи скликає за потребою наради, розподіляє обов'язки між членами спільної робочої групи, несе персональну відповідальність за виконання покладених на робочу групу завдань.

2.8. Спільна робоча група має право запитувати потрібну для обґрунтування рішень інформацію щодо громад, які об'єднуються.

2.9. Рекомендований термін формування спільної робочої групи – до 5 робочих днів¹.

2.10. Спільна робоча група розпускається після прийняття рішення щодо утворення об'єднаної територіальної громади.

3. Завдання та діяльність спільної робочої групи

3.1. Основними завданнями спільної робочої групи є підготовка узгоджених всіма сторонами проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад на основі типових рішень у частині:

- переліку територіальних громад, що об'єднуються, із зазначенням відповідних населених пунктів;
- визначення адміністративного центру об'єднаної територіальної громади та її найменування;
- розробки плану спільних організаційних заходів;
- підготовки остаточної редакції документів щодо об'єднання після обговорень та зауважень.

---

¹ Практичний посібник з питань формування спроможних територіальних громад / Проект «Ініціатива захисту прав та представлення інтересів місцевого самоврядування в Україні» (проект ДІАЛОГ) – К., 2015.

3.2. Для виконання визначених завдань спільна робоча група проводить засідання з потрібною періодичністю, які обов'язково оформлюються протоколом.

3.3. Згідно послідовних кроків процесу об'єднання громад, спільна робоча група за змістом здійснює таку діяльність:

- аналіз ініціативної пропозиції на кшталт дотримання критеріїв і обмежень об'єднання, встановлених Законом;
- аналіз і підтвердження доцільності та перспективності об'єднання саме тих громад, які названі в ініціативній пропозиції; розгляд можливих альтернативних варіантів об'єднання; остаточне узгодження переліку громад, що об'єднуються;
- експертиза раціональності обрання запропонованого центру об'єднаної громади та, відповідно, її найменування; розгляд можливих альтернативних варіантів; остаточне узгодження місця розташування центру та найменування об'єднаної територіальної громади;
- аналіз відповідності ініціативної пропозиції перспективному плану об'єднання громад області, що розроблюється обласною державною адміністрацією; розгляд альтернатив, формування можливих пропозицій до перспективного плану;
- вивчення розроблених громадами, що об'єднуються, порядків проведення громадських обговорень з питань добровільного об'єднання територіальних громад та відпрацювання типового для громад, що об'єднуються, порядку проведення громадських обговорень;
- підготовка проекту рішення ради про надання згоди щодо об'єднання територіальних громад (додаток 3);
- розробка плану організаційних заходів щодо об'єднання територіальних громад;
- організаційно-методичне забезпечення проведення місцевого референдуму щодо об'єднання громад у випадку виявлення необхідності його проведення;
- підготовка остаточної редакції проектів рішень після громадського та професійного обговорення (на сесіях рад);
- визначення й узгодження строків підготовки необхідних документів для затвердження радами й структурами виконавчої влади різних рівнів у межах строків, визначених Законом, та рекомендованих фахівцями².

---

² Роз'яснення Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування щодо застосування положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» в частині визначення строків здійснення окремих етапів об'єднання. Затв. 03 червня 2015 (протокол № 17)

Розпорядження щодо створення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад

_____ міський (селищний, сільський) голова

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від « ____ » _____ 2015 року № _____

Про утворення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад

Відповідно до частини 3 статті 6 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», статей 42, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», з урахуванням рішення _____, _____, _____ рад про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад:

1. Утворити спільну робочу групу з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад у складі: _____, _____ сільський голова; _____, секретар _____ сільської ради; ....

2. Контроль за виконанням розпорядження залишаю за собою. _____ міський (селищний, сільський) голова _____ ПІБ

Копія розпорядження про утворення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад надсилається до обласної ради та обласної державної адміністрації.

Рішення сільської, селищної, міської ради про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад

_____ міська(селищна, сільська) рада

РІШЕННЯ _____ сесії _____ скликання

від «___» _____ No _____

Про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника до спільної робочої групи

Відповідно до частини 2 статті 6 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», розглянувши ініціативу (пропозиції) _____ міського (селищного, сільського) голови щодо об'єднання, результати громадських обговорень, _____ міська(селищна, сільська) рада вирішила:

1. Дати згоду на добровільне об'єднання територіальних громад сіл _____, _____, _____ сільської ради, села _____, селища _____ селищної ради... в _____ територіальну громаду з центром у місті (селищі, селі) _____ .
2. Делегувати міського (селищного, сільського) голову _____ (інших представників) до складу робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад.

_____ міський (селищний, сільський) голова _____ ПІБ

**Рішення сільської, селищної міської ради про добровільне
об'єднання територіальних громад**

_____ міська (селищна, сільська) рада

РІШЕННЯ _____ сесії _____ скликання

від «___» _____ No _____

Про добровільне об'єднання
територіальних громад

Відповідно до статей 2, 4, 6, 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» _____ міська (селищна, сільська) рада вирішила:

1. Об'єднатися з територіальними громадами сіл _____, _____, _____ сільської ради, села _____, селища _____ селищної ради... в _____ територіальну громаду з центром у місті (селищі, селі) _____.

2. Доручити _____ міському (селищному, сільському) голові _____ звернутися до _____ обласної ради з клопотанням про утворення _____ територіальної громади.

3. Повноваження міської (селищної, сільської) ради, міського (селищного, сільського) голови припинити з моменту набуття повноважень новообраними органами місцевого самоврядування, міським (селищним, сільським) головою територіальної громади, утвореної внаслідок добровільного об'єднання.

4. правонаступником активів і пасивів (зобов'язань) міської (селищної, сільської) ради визначити _____ міську (селищну, сільську) раду, утворену внаслідок добровільного об'єднання.

_____ міський (селищний, сільський) голова _____

ПІБ

Авторський колектив:

Бобровська О.Ю., Крушельницька Т.А., Матвеева О.Ю., Мунько А.Ю.

МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ПОДАНЬ ЩОДО ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

1. Законодавча база надання фінансової підтримки об'єднаній територіальній громаді

З метою стимулювання громад до об'єднання в рамках реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади та Перспективного плану формування дієздатних громад, передбачено, що громади, які будуть об'єднуватися відповідно до критеріїв, визначених Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [1], матимуть:

- такі ж повноваження, як і міста обласного значення;
- прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом.

При цьому органи місцевого самоврядування в селах, селищах, містах районного значення, що не об'єдналися, позбавляються права на виконання делегованих державою повноважень. Вони виконуватимуть виключно самоврядні повноваження. Відповідно загальнодержавні податки (серед яких і податок на доходи фізичних осіб) до цих бюджетів не зараховуватимуться.

Форми державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад згідно ст. 9. Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [1].

- Інформаційно-просвітницька, організаційна, методична та фінансова підтримка добровільного об'єднання територіальних громад.

- Організаційна підтримка та інформаційно-просвітницьке сприяння добровільному об'єднанню територіальних громад.

- Методичне забезпечення добровільного об'єднання територіальних громад, визначення обсягів та форми підтримки здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері територіальної організації влади, адміністративно-територіального устрою, розвитку місцевого самоврядування [1].

Згідно із Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», передбачено крім інформаційно-просвітницької організаційної, методичної надання державою також фінансової підтримки об'єднання територіальних громад» [1].

Зокрема фінансова підтримка державою добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст передбачається згідно ст. 10 *Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»*. Так, об'єднаній територіальній громаді передбачається надання коштів у вигляді субвенцій на формування відповідної інфраструктури згідно з планом соціально-економічного розвитку такої територіальної громади [1] у тому числі на відновлення місцевої інфраструктури.

Субвенції – «міжбюджетні трансферти для використання на певну мету в порядку, визначеному органом, який прийняв рішення про надання субвенції» (ст. 2 Бюджетного Кодексу України [2]) в обсягах, передбачених Законом України про Державний бюджет на відповідний рік.

Цільове спрямування субвенції як форми прямої та безповоротної фінансової підтримки об'єднаної територіальної громади – відновлення інфраструктури об'єднаної територіальної громади.

Мета надання фінансової підтримки об'єднаній територіальній громаді – вирівнювання та посилення фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад.

Об'єкт державної фінансової підтримки – об'єднана територіальна громада, що утворилася на підставі прийняття відповідного рішення про об'єднання територіальних громад відповідно Верховною Радою Автономної Республіки Крим або обласною радою з урахуванням вимог Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

Законодавче підґрунтя надання фінансової підтримки об'єднаній територіальній громаді складають такі основні нормативно-правові документи:

- Бюджетний Кодекс України;
- Закон України «Про державний бюджет» на відповідний рік;
- Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [1], інші закони та нормативні акти, що визначають порядок та умови надання такої підтримки.

2. Механізм надання фінансової підтримки об'єднаній територіальній громаді

Відповідно до ст. 97 Бюджетного Кодексу України, «порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, яка вперше визначена законом про Державний бюджет України, затверджуються Кабінетом Міністрів України не пізніше 30 днів з дня набрання ним чинності»[2].

Порядок надання субвенції визначається безпосередньо Кабінетом Міністрів України. Обсяги надання такої субвенції передбачаються Законом України «Про Державний бюджет» на відповідний бюджетний рік.

Для отримання субвенції місцева рада об'єднаної громади звертається із поданням до Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, відповідної обласної державної адміністрації. Обласна державна адміністрація подає пропозиції щодо надання фінансової підтримки об'єднаній територіальній громаді до Кабінету Міністрів України.

Пропозиції щодо надання фінансової підтримки об'єднаній територіальній громаді вносяться Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, відповідною обласною державною адміністрацією за поданням місцевої ради об'єднаної територіальної громади Кабінетові Міністрів України не пізніше 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому передбачається надання такої фінансової підтримки.

Таким чином, на рівні держави загальний обсяг фінансової підтримки, закладений у бюджеті на відповідний рік та відображений у Законі України «Про державний бюджет», розподіляється між бюджетами об'єднаних територіальних громад пропорційно до площ об'єднаних територіальних громад та кількості сільського населення у них з рівною вагою цих двох факторів.

Загальний обсяг субвенцій на формування відповідної інфраструктури об'єднаних територіальних громад визначається Законом України «Про Державний бюджет» на відповідний рік (бюджетний період).

3. Алгоритм підготовки подань щодо фінансової підтримки об'єднаної територіальної громади, передбачений чинним законодавством України

Порядок надання субвенцій з державного бюджету об'єднаним територіальним громадам встановлюється виключно Кабінетом Міністрів України.

Згідно з нормами та положеннями чинного законодавства, наведеними вище, алгоритм отримання фінансової підтримки об'єднаної територіальної громади передбачає поетапну підготовку, направлення на розгляд та прийняття подань місцевою радою об'єднаної територіальної громади щодо необхідності отримання безповоротної державної фінансової допомоги у вигляді субвенції з державного бюджету (рис. 1.1).

Оскільки субвенція має цільове спрямування – відновлення інфраструктури об'єднаної територіальної громади, – такі подання у

додатках мають містити економічне обґрунтування необхідності отримання фінансової допомоги.

Як показано на рис. 1.1, першим етапом цього процесу є підготовка обґрунтованого подання місцевою радою об'єднаної територіальної громади щодо необхідності отримання державної фінансової підтримки.

Обґрунтоване подання – це подання місцевої ради об'єднаної територіальної громади Раді Міністрів АР Крим, відповідній обласній державній адміністрації, що містить у додатках статистичну та розрахункову інформацію про соціально-економічні умови та пропозиції розвитку територій, які увійшли до складу об'єднаної територіальної громади згідно з наведеними зразками (дод. 1.1).

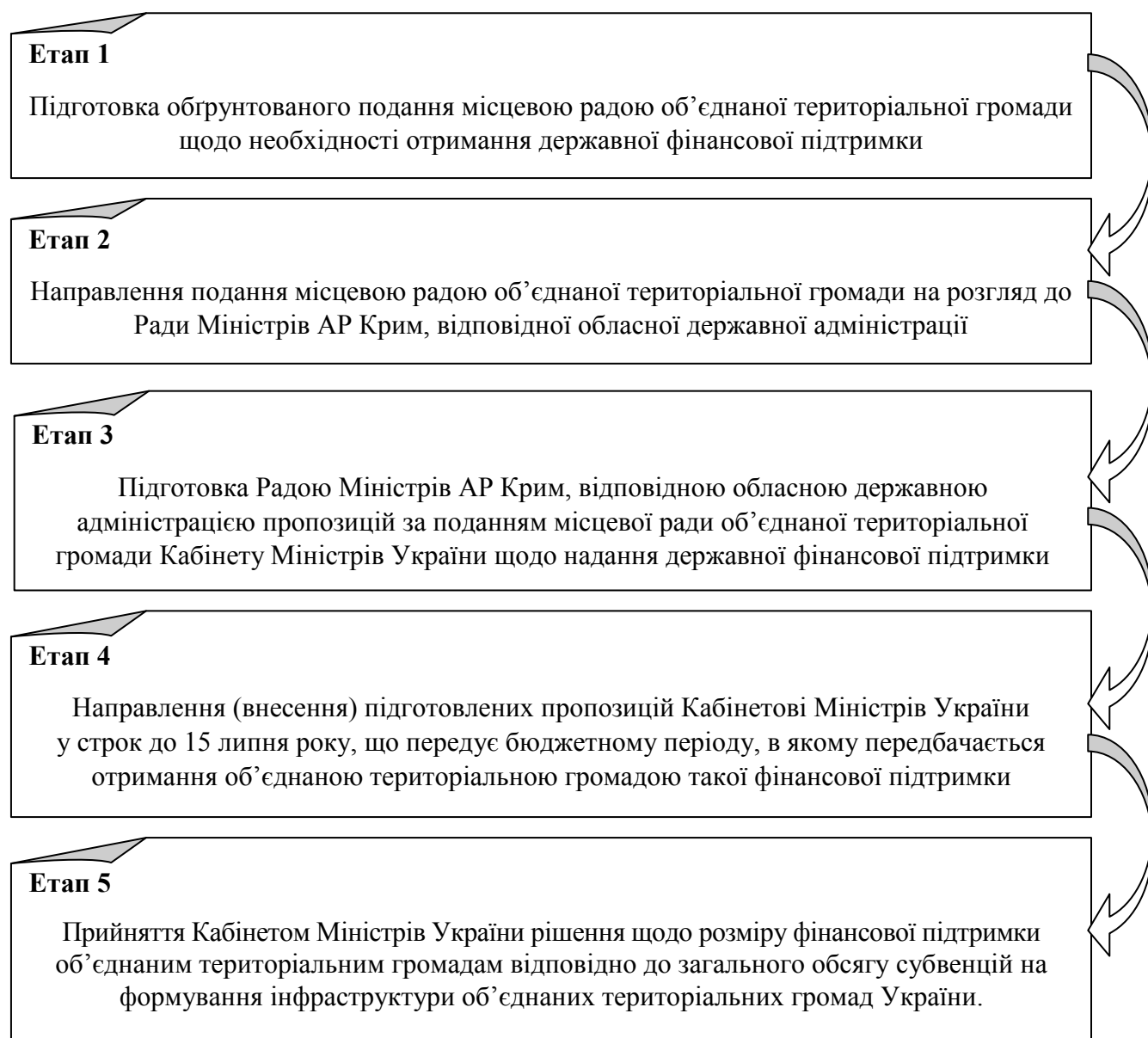

Рис. 1.1. Етапи підготовки подань щодо фінансової підтримки об'єднаної територіальної громади

4. Типова форма подання щодо фінансової підтримки об'єднаної територіальної громади

Типова форма подання щодо фінансової підтримки об'єднаної територіальної громади має стандартний для подання як виду документації склад та реквізити.

Подання щодо фінансової підтримки об'єднаної територіальної громади – це документ, що містить пропозицію місцевої ради щодо надання їй державної фінансової підтримки на відновлення та розвиток інфраструктури у визначеному економічно обґрунтованому обсязі, що пов'язано з її добровільним об'єднанням із суміжними адміністративно-територіальними одиницями.

Таке подання оформляється на стандартному аркуші паперу, обов'язковими реквізитами якого є:

- адресат (відповідна місцева рада об'єднаної територіальної громади),
- назва виду документа (подання),
- текст (зміст подання),
- підпис (голови місцевої ради об'єднаної територіальної громади),
- дата,
- додатки (обґрунтування пропозицій щодо розмірів допомоги).

Адресатом подання виступає місцева рада об'єднаної територіальної громади в особі її голови.

Текст подання містить інформацію про стан розвитку інфраструктури об'єднаної територіальної громади та розрахунково встановлений обсяг допомоги, необхідний для її відновлення, приведення основних інфраструктурних об'єктів до належного стану (рис. 1.2).

Подання підписується головою місцевої ради об'єднаної територіальної громади й адресується Раді Міністрів АР Крим, відповідній обласній державній адміністрації.

Сума коштів, зазначена у поданні, має бути підтверджена розрахунковими даними, що наводяться у додатках до подання. Зокрема, такими даними можуть виступати:

- розрахунок бюджетних витрат та обсягів коштів, які є необхідними для удосконалення інфраструктури об'єднаної територіальної громади, пов'язаного з утворенням об'єднаної територіальної громади (Форма 1, дод. 1.1);
- зведені пропозиції щодо обсягів субвенції на формування інфраструктури об'єднаної територіальної громади (Форма 2, дод. 1.1).

Голові _____ обласної державної адміністрації _____ <hr/> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> (назва регіону) (П.І.Б. Голови) </div>
Повідомляємо про чинні умови розвитку – стан об’єктів інфраструктури адміністративно-територіальних утворень, що формують _____ об’єднану територіальну громаду: <hr/> <div style="text-align: center;"> <i>(назва об’єднаної територіальної громади)</i> </div> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <div style="text-align: center;">   _____ <i>(стислий опис рівня розвитку інфраструктури, обґрунтування необхідності призначення допомоги)</i> </div>
Відповідно до наявних умов та наведених даних, порушуємо клопотання про надання _____ <hr/> <div style="text-align: center;"> <i>(назва об’єднаної територіальної громади)</i> </div> фінансової підтримки на відновлення розвитку інфраструктури об’єднаної територіальної громади у розмірі _____. <div style="text-align: center;"> <i>(розрахунковий обсяг очікуваної допомоги, тис. грн)</i> </div>

Рис. 1.2. Типова форма тексту подання голови місцевої ради об’єднаної територіальної громади Раді Міністрів АР Крим, обласній державній адміністрації

Перелік наявних об’єктів містить повну інформацію про такі об’єкти наявної інфраструктури у адміністративно-територіальних утвореннях на момент їх об’єднання, як, зокрема, дороги, ДНЗ, школи, ФАПи, клуби, приміщення та інші об’єкти комунальної власності. Дані наводяться для кожної громади (адміністративно-територіального утворення) окремо у загальному переліку таких громад, що формують об’єднану територіальну громаду.

Пропозиції щодо розвитку об'єктів інфраструктури та соціально-культурної сфери об'єднаної територіальної громади формуються в розгорнутому вигляді для кожної територіальної громади, яка увійшла до об'єднання. Вони можуть охоплювати такі напрями:

- реконструкція вуличного освітлення;
- капітальний ремонт, добудова приміщення навчального (медичного, адміністративного, ФАПу тощо) закладу;
- капітальний ремонт дороги;
- капітальний ремонт доріг-сполучення села та адміністративного центру об'єднання;
- реконструкція дорожнього покриття;
- будівництво (реконструкція) водогону;
- облаштування очисних споруд та реконструкція каналізаційної системи житлових будинків (дитячого садка, школи);
- будівництво (реконструкція) каналізаційної мережі тощо.

Таким чином, заявлена у поданні в якості необхідної державної допомоги сума коштів має супроводжуватися розгорнутим описом стану розвитку, пропозиціями щодо відновлення об'єктів інфраструктури об'єднаної територіальної громади, винесеними у додатки.

5. Використання коштів Державного фонду регіонального розвитку

Окрім субсидій об'єднані територіальні громади можуть використовувати кошти Державного фонду регіонального розвитку (далі ДФРР), який створюється у складі загального фонду державного бюджету і .

Обсяг ДФРР затверджується законом про Державний бюджет України на відповідний бюджетний період [3]. Індикативний прогностичний обсяг ДФРР визначається у прогнозі Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди.

Розподіл коштів ДФРР здійснюється з дотриманням критеріїв, визначених ст. 24 Бюджетного кодексу України, а саме:

80 % - відповідно до чисельності населення, яке проживає у відповідному регіоні;

20 % - відповідно до показника валового регіонального продукту в розрахунку на одну особу (для регіонів, у яких цей показник менше 75 % середнього показника по Україні [2]).

У 2015 р. кошти Фонду використовуватимуться у відповідності до Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 р. та до стратегій розвитку регіонів, планів заходів з їх реалізації або стратегічних цілей та завдань розвитку регіонів, проте такі стратегії станом на 1 березня 2015 р. не затверджені. Водночас згідно Прогнозу Державного бюджету України передбачено, що серед інших напрямів коштів ДФРР у 2015 і 2016 рр. збудуть фінансуватись заходи з підтримки добровільно об'єднаних територіальних громад.

Умовами відбору певного об'єкту для фінансування за рахунок коштів ДФРР є відповідність таким критеріям:

1) для інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, які передбачають будівництво, наявність затвердженої в установленому законодавством порядку проектної документації;

2) календарний план реалізації становить від 1 до 3 років;

3) співфінансування з місцевих бюджетів та інших джерел фінансування на рівні 10 відсотків від обсягу коштів державного фонду регіонального розвитку;

4) спроможність суб'єктів, на фінансування об'єктів яких залучаються бюджетні кошти, самостійно забезпечувати подальше власне фінансування або їх утримання за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Порядок вибору і затвердження проектів, що будуть фінансуватись за рахунок ДФРР на 2015 р., передбачав пришвидшені процедури підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, алгоритм яких можливо буде поширюватись і в наступні роки.

Зокрема:

– у березні при обласних та Київській міській державних адміністраціях утворюються регіональні комісії. Інформація щодо їхньої діяльності розміщується на офіційних веб-сайтах відповідних органів влади. Після цього оголошується про проведення конкурсного відбору;

– до 1 квітня 2015 р. місцеві органи влади подають програми і проекти регіональним комісіям;

– до 25 квітня регіональні комісії проводять відбір та надають свої пропозиції щодо формування переліків програм і проектів;

– до 1 травня остаточний перелік проектів має надійти до Мінрегіону.

– протягом травня комісія при Мінрегіоні проводить перевірку поданих документів на відповідність порядкам;

– до 1 червня 2015 р. подає пропозиції щодо розподілу коштів Фонду з переліком інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку на затвердження Кабінету Міністрів за погодженням з Комітетом Верховної Ради з питань бюджету [5].

Нормативно-правові документи.

1. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Проект Закону України від 05 лют. 2015 р. 157-VIII. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52379.

2. Бюджетний Кодекс України : Закон України від 08 лип. 2010 р. № 2456-VI, прийн. ВРУ у ред. від 13 берез. 2015 р. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

3. Про Державний бюджет України на 2015 рік : Закон України від 28 груд. 2014 р. № 80-VIII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80-19>.

4. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин : Закон України від 28 грудня 2014 року №79-VIII.

5. Порядки підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку та використання коштів державного фонду регіонального розвитку : Державний фонд регіонального розвитку. К. :– 2015. - Режим доступу : <http://minregion.gov.ua/attachments/content-attachments/4198/dfrrbondarchyk.pdf>

Розрахунок бюджетних витрат та обсягів коштів, які є необхідними для удосконалення інфраструктури, пов'язаного з утворенням об'єднаної територіальної громади

Чинні умови				Пропозиції щодо об'єднання територіальних громад		
Перелік адміністративно-територіальних одиниць об'єднаної громади	Кількість населення, осіб	Територія, тис. км ²	Наявні об'єкти інфраструктури та соціальної сфери	Назва об'єднаної громади	Потреби* об'єднаної громади щодо розвитку об'єктів інфраструктури та соціальної сфери (примірний перелік)	Сума, тис. грн
Назва сільської ради	— осіб	— км ²	Інформація про дороги, ДНЗ, школи, ФАП, клуби, приміщення сільської ради для кожної громади окремо		Пропозиції формуються в розгорнутому вигляді для кожної територіальної громади, яка увійде до об'єднання	Вартість робіт по кожному заходу
<i>Перелік сіл, які входять до складу сільської ради</i>						
1. Назва адміністративно-територіальних одиниць	— осіб	— км ²	Дороги — __ км, в т.ч.: __ км — тверде покриття (камінка), __ км — асфальт, __ км — білоцебенева, __ км — ґрунтова. Автобусні зупинки (кількість) Соціальної сфери: Будинки культури (кількість, назви) Дитячі садки (кількість, назви) ФАП (кількість) Відділення зв'язку (кількість) Школи (кількість, назви) Адміністративні приміщення сільської ради (кількість)	Назва об'єднаної громади	1. Реконструкція вуличного освітлення (село, вулиця); 2. Добудова приміщення навчального (медичного, адміністративного, ФАПу тощо) закладу (село, назва закладу) 3. Капітальний ремонт дороги (село, вулиця, довжина __ км); 4. Капітальний ремонт дороги-сполучення села та адміністративного центру об'єднання (село-центр, протяжність __ км); 5. Реконструкція дорожнього покриття (село, вулиця, протяжність __ км); 6. Будівництво (реконструкція) водогону (село, протяжність __ км); 7. Влаштування очисних споруд та реконструкція каналізаційної системи житлових будинків (дитячого садка, школи); 8. Будівництво (реконструкція) каналізаційної мережі (село, вулиця)....	тис. грн тис. грн тис. грн тис. грн тис. грн тис. грн тис. грн
2. Назва адміністративно-територіальних одиниць						
3.						

*- умовний перелік який може бути розширеним у відповідності з потребами кожної адміністративно-територіальної одиниці.

Зведені пропозиції щодо обсягів субвенції на формування інфраструктури об'єднаної територіальної громади

№ п/п	Перелік об'єктів* інфраструктури, які потребують вдосконалення	Розрахункові обсяги потреби в коштах, тис. грн			
		Разом	В т.ч. по адміністративно-територіальних одиницях		
			назва	назва	.....
1.	Гуманітарна сфера				
	Охорона здоров'я, у тому числі:				
	будівництво медичних закладів				
	реконструкція медичних закладів				
	ремонт				
	Освіта				
	школи, у тому числі:				
	будівництво				
	реконструкція				
	дошкільні заклади, у тому числі:				
	будівництво				
	реконструкція				
	культура, фізична культура і спорт, у тому числі:				
будівництво					
реконструкція					
2.	Розвиток інженерної інфраструктури, у тому числі:				
	ремонт доріг				
	будівництво доріг				
3.	Транспортне сполучення				
	облаштування автобусних зупинок				
4.	Екологія, охорона навколишнього природного середовища				
	Житлово-комунальне господарство, у тому числі:				
5.	будівництво мереж				
	капітальний ремонт мереж				
	Разом				

*- умовний перелік, який може бути розширеним у відповідності з потребами кожної адміністративно-територіальної одиниці

Для тих на кому тримається село...

голова громади

Ви несете відповідальність за людей
та території

Але чи все залежить від Вас зараз?

Відкрийте двері для об'єднання

додаткові фінансові ресурси

самостійне визначення стратегії
розвитку території

управління земельними
ресурсами

Після реформи Ви отримаєте

ЧОГО ЧЕКАТИ ВІД ОБ'ЄДНАННЯ ГРОМАД?

Мінімальні вимоги до інфраструктури громади

- Приміщення для органу місцевого самоврядування об'єднаної громади з врахуванням додаткових функцій управління фінансами та комунальною власністю, містобудівною діяльністю, освіти, охорони здоров'я, культури, соціального захисту тощо.
- Приміщення для поліклініки (амбулаторії), лікарні широкого профілю
- Приміщення для територіального центру соціального захисту
- Приміщення для Центру надання адміністративних послуг
- Окрема будівля для органів правопорядку
- Приміщення для органів державної влади (пенсійного фонду, центру зайнятості, казначейства, реєстрації актів цивільного стану та майнових прав)
- Приміщення для пом'якженої частини

Мінімальна структура об'єднаної громади

- Голова територіальної громади
- 2-3 заступники голови територіальної громади
- Секретар ради територіальної громади
- Фінансове управління
- Відділ комунальної власності та земельних відносин
- Сектор з юридичних питань
- Відділ житлово – комунального господарства, благоустрою, охорони навколишнього природного середовища та інфраструктури
- Відділ економічного розвитку, торгівлі та інвестицій
- Відділ містобудування, архітектури та капітального будівництва
- Служба містобудівного кадастру
- Загальний відділ
- Сектор організаційно - кадрової роботи
- Відділ введення Державного реєстру виборців
- Центр надання адміністративних послуг
- Дозвільний центр
- Сектор з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення територій
- Архівний відділ
- Відділ освіти, молоді та спорту
- Відділ культури, туризму та з питань діяльності засобів масової інформації
- Управління соціального захисту населення та праці
- Служба у справах дітей, центр сім'ї та молоді, центр обліку бездомних осіб
- Відділ охорони здоров'я
- Старости територіальної громади в складі виконавчого комітету

Повноваження громади

- Планування розвитку громади та формування бюджету
- Економічний розвиток, залучення інвестицій, розвиток підприємств.
- Управління земельними ресурсами, надання дозволів на будівництво, прийняття будівель в експлуатацію.
- Розвиток місцевої інфраструктури, утримання та будівництво доріг, водо-, тепло-, газопостачання і водовідведення та благоустрій території.
- Надання житлово – комунальних послуг (теплопостачання і водовідведення, управління відходами, утримання об'єктів комунальної власності).
- Утримання вулиць та доріг на території громади.
- Організація пасажирських перевезень на території громади.
- Громадська безпека силами муніципальної поліції.
- Пожежна охорона.
- Соціальна допомога через територіальні центри (в громадах).
- Адміністративні послуги через центри їх надання (в громадах).
- Управління школами та дитсадками.
- Первинна медична допомога.
- Утримання та організація роботи будинків культури, клубів, бібліотек, стадіонів, спортивних майданчиків.
- Виплата пенсій, субсидій, забезпечення пільгами.
- Контроль санітарного та епізоотичного стану.
- Казначейське обслуговування.
- Реєстрація актів цивільного стану.

Децентралізація допоможе знайти 100-200 млрд грн для місцевих бюджетів

Детальніший аналіз читайте на сайті Фондації «Відкрите суспільство»

osf.org.ua

ВІДКРИТЕ СУСПІЛЬСТВО

Староста в кожному селі

Особливістю об'єднаних територіальних громад є наявність старости, який є посадовою особою місцевого самоврядування і обирається в порядку, визначеному законом. Староста обирається у селах, визначених за рішенням місцевої ради об'єднаної територіальної громади на строк повноважень цієї місцевої ради. В поселенні – центрі громади староста не обирається.

Повноваження старости:

- 1) Представляє інтереси жителів села, селища у виконавчих органах сільської, селищної, міської ради.
- 2) Сприяє жителям села, селища у підготовці документів, що пода-

ється до органів місцевого самоврядування.

- 3) Бере участь у підготовці проекту бюджету територіальної громади в частині фінансування програм, що реалізуються на території відповідного села, селища.
- 4) Вносить пропозиції до виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради з питань діяльності на території відповідного села, селища виконавчих органів сільської, селищної, міської ради, підприємств, установ, організацій комунальної форми власності та їх посадових осіб.
- 5) Здійснює інші обов'язки, азначені Положенням про старосту, яке

затверджується радою об'єднаної громади. У Положенні визначаються, права і обов'язки старости, порядок його звітності, інші питання, пов'язані з діяльністю старости.

- 6) Є членом виконавчого комітету ради об'єднаної громади за посадою

У селах, селищах, в яких знаходяться органи місцевого самоврядування територіальних громад, що об'єдналися, обов'язки старости до обрання на перших виборах старости виконує особа, яка здійснювала повноваження сільського, селищного голови відповідної територіальної громади до об'єднання!

Послуги, які буде надавати староста жителям сіл, селищ

1. Державна реєстрація народження дитини
2. Державна реєстрація смерті
3. Державна реєстрація шлюбу
4. Дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність
5. Затвердження проекту землеустрою щодо відведення та передачі земельної ділянки у власність
6. Затвердження технічної документації щодо складання документів, що посвідчують право власності на земельні ділянки
7. Дозвіл на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земель-

- них ділянок в натурі (на місцевості)
8. Затвердження проекту та зміна цільового призначення земельної ділянки
9. Дозвіл на виготовлення технічної документації щодо складання документів, що посвідчують право власності на земельні ділянки
10. Затвердження проекту землеустрою та передача ділянок в користування
11. Затвердження технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельних ділянок в натурі (на місцевості)
12. Довідка про вирощування с/г продукції

13. Довідка про будинок володіння
14. Довідка про догляд за дитиною до 3-х років
15. Дозвіл на виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки в користування
16. Акт обстеження матеріально-побутових умов
17. Видача довідки про наявність ВРХ
18. Присвоєння та підтвердження поштового адрес об'єктам містобудування.
19. Отримання ордеру на видалення дерев, кущів, газонів і квітників.
20. Видача дозволу на розміщення зовнішньої реклами.

«ПРО МУНІЦИПАЛЬНУ ВАРТУ»

МУНІЦИПАЛЬНА ВАРТА – це орган місцевої влади для забезпечення громадського порядку у громаді

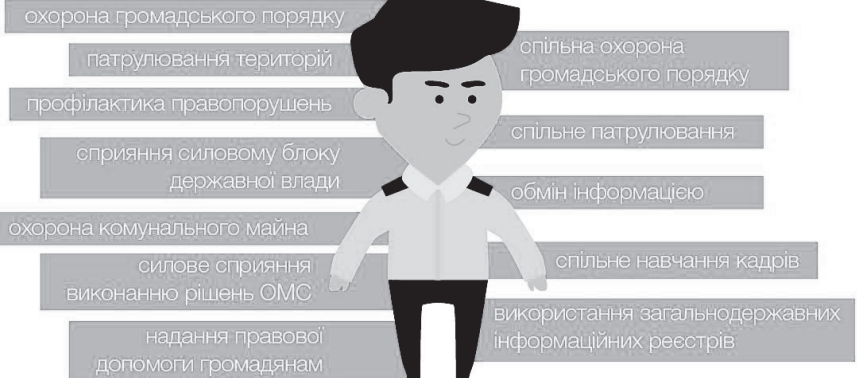
ДІЯЛЬНІСТЬ

- В облцентрах
- На території об'єднаної територіальної громади (райони після адмінреформи)

СТРУКТУРА

- чисельність затверджує місцева рада
- підрозділи МВ не є частиною МВС
- начальник МВ призначається головою виконкому громади

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ | ВЗАЄМОДІЯ З МВС

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- за рахунок місцевого бюджету
- за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством

ПІДКОНТРОЛЬНА

- територіальній громаді
- міській раді
- міському голові
- територіальному органу внутрішніх справ України

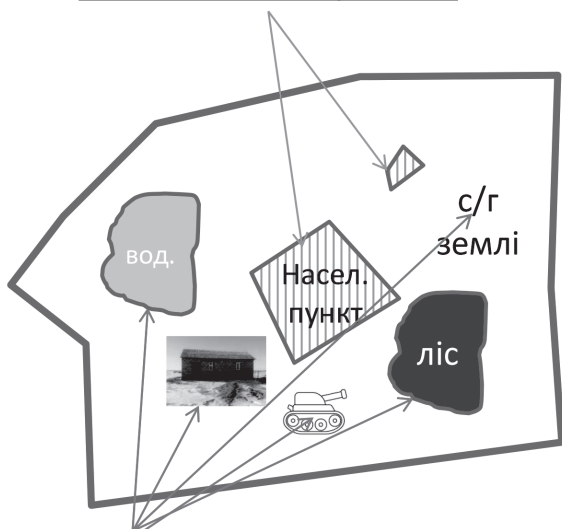
Управління земельними ресурсами зараз

Зміна управління земельними ресурсами після ОТГ

Існуючий стан

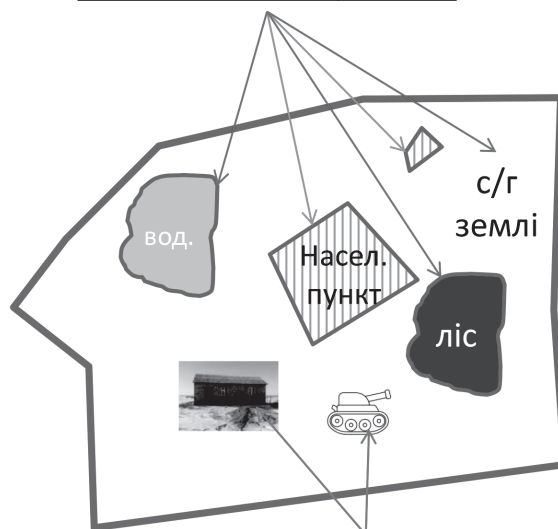
Планується

Повноваження громади

Землі державної
власності

Повноваження громади

Землі державної власності

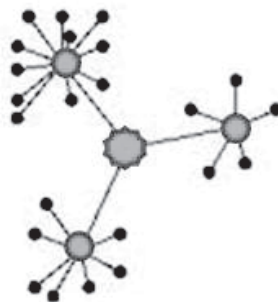
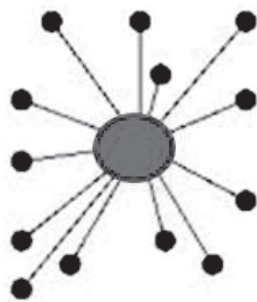

**Містобудування – важлива
складова сталого розвитку
об'єднаних громад**

Децентралізація у сфері містобудування

Існуючий стан

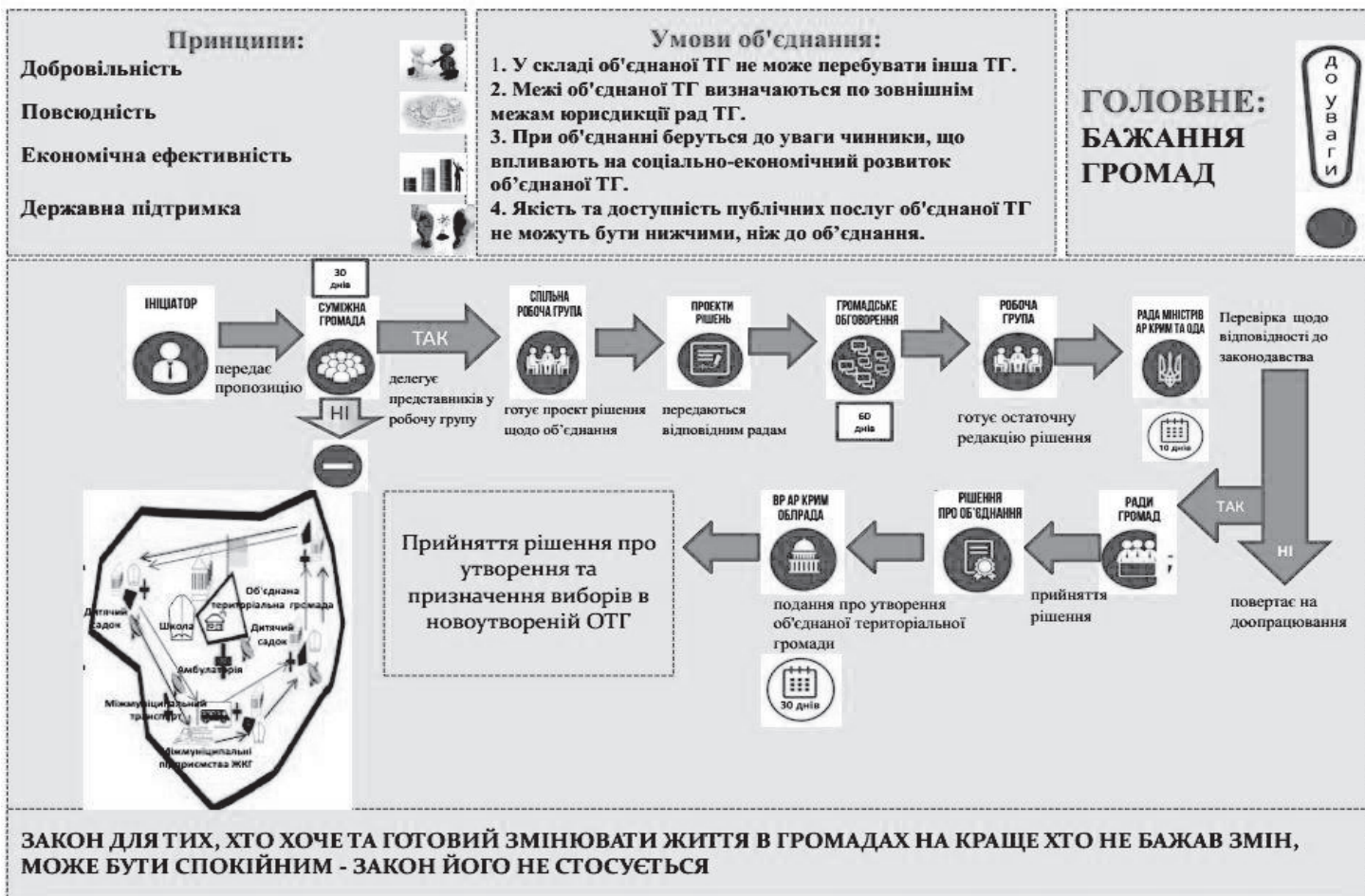
Планується

Центральний орган виконавчої влади (держава архітетукно-будівельна інспекція) з її територіальними підрозділами

Міста і навіть села дістануть право створювати свої органи архбудконтролю з інспекційними та реєстраційними функціями.

Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»

Спроможні громади - сильна держава!

ofisreformdp@i.ua

*Офіс реформ у
Дніпропетровській області
063 - 480-97-60*

Для нотаток

Довідкове видання

СЕРІЯ «БІБЛІОТЕКА РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»

**ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ПИТАНЬ ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

Авторський колектив:

С.М. Серьогін,

Ю.П. Шаров,

О.А. Тертишна,

С.В. Сельдіна,

О.Ю. Бобровська,

Т.А. Крушельницька,

О.Ю. Матвеева,

А.Ю. Мунько

Формат 60x 84/16   Ум. друк. арк. 1,87   Обл.-вид. арк. 0,85   Тираж 600 шт.   **Зам. № 098**

Національна академія державного управління
при Президентіві України
Дніпропетровський регіональний інститут державного управління
Україна, 49044, Дніпропетровськ, вул. Гоголя, 29
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
ДК №1743 від 06.04.2004 р.

